

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Туристична галузь є ваговою складовою соціально-економічного розвитку багатьох країн світу. Україна теж має значний туристичний потенціал, проте він не використовується повною мірою і доходи від туризму не є формуючою частиною державного бюджету України.

Правове регулювання туристичної діяльності в Україні здійснюється відповідно до положень значної кількості нормативно-правових актів. Проте, незважаючи на велику чисельність нормативних актів, що регламентують здійснення туристичної діяльності в Україні, багато питань щодо розвитку туризму в Україні загалом та в сфері оподаткування суб'єктів туристичної діяльності зокрема, досі залишаються невирішеними.

Туризм проголошується нашою державою одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки та культури і створює умови для туристичної діяльності, визначаючи одним з основних пріоритетних напрямів державної політики в галузі туризму розвиток в'їзного та внутрішнього туризму, сільського, екологічного (зеленого) туризму [1]. Проте Україна на сьогодні не використовує в повній мірі свої туристичні ресурси, адже частка туристичної галузі у структурі ВВП складає всього 1,5–2,5% країни, на відміну від розвинених туристичних держав, де внесок від туризму у валовий національний дохід складає 20-45%, а надходження від іноземного туризму є основним джерелом отримання валюти [2, с.24].

До числа основних перешкод ефективного розвитку туристичної галузі в Україні зокрема, відноситься: високий рівень оподаткування діяльності суб'єктів туристичного ринку, що не сприяє зростанню обсягів доходів зазначених суб'єктів; недосконалість правового регулювання туризму в Україні; відсутність стимулювання суб'єктів надання туристичних послуг, що займаються пріоритетним для держави внутрішнім туризмом [5, с. 18-19].

За ініціативи державної влади здійснюються певні кроки щодо поліпшення ситуації, розробляються і приймаються державні програми фінансової підтримки розвитку туризму в Україні, удосконалюється законодавство. Наприклад: стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», програма «Концептуальні засади реформування податкового законодавства» розроблена Кабінетом Міністрів України у 2014 році. Також було звільнено нові та реконструйовані до «Євро-2012» готелі від сплати податку на прибуток до 2020 року. Але поряд із певними

позитивними зрушеннями у розв'язанні організаційних проблем туристичної галузі, практично не вирішеними залишаються питання оптимізації механізму оподаткування туристичних послуг [4, с.734].

На сьогодні в Україні існує два основних види оподаткування туристичної діяльності: загальна система оподаткування, обліку та звітності; спрощена система оподаткування, обліку та звітності для суб'єктів малого підприємництва [5, с.6-8]. Проте, постійні зміни та уточнення податкового законодавства значно ускладнюють сучасну систему оподаткування. Адже, суб'єкти туристичної діяльності вимушені постійно слідкувати за нововведеннями, не маючи можливості отримати з боку держави своєчасні роз'яснення та консультації щодо нових процедур справляння податку чи збору.

Необхідно зазначити, що на сьогодні визначено такі групи недоліків, які існують у туристичній галузі України: 1) визначення бази оподаткування та визначення оптимальної податкової ставки; 2) різниця в базі оподаткування для туроператора і турагента; 3) проблема збільшення вартості туристичної послуги за рахунок включення до собівартості конкретної послуги витрат на рекламу, які враховують і сплату податку з реклами, кожним економічним агентом, який співпрацює з туроператором, та ним самим; 4) проблема висвітлення в ЗМІ обґрунтованості податкових ставок, громадський моніторинг ефективності функціонування влади щодо прозорості збору та розподілу бюджетних коштів [6, с. 89-93].

Подолання окреслених проблемних аспектів в туристичній галузі нашої держави потребує комплексного підходу і вжиття ряду заходів, що сприятимуть розвитку туризму. Адже, активація туризму сприятиме стимулюванню експорту туристичних послуг та підвищенню туристичного іміджу України, що, в свою чергу дозволить підвищити питому вагу туризму в економіці України та збільшить надходження до Державного бюджету України.

Література

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. зі змінами та доповненнями – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
2. Travel & Tourism Economic Impact 2015 Ukraine / World Travel & Tourism Council. – London, 2015. – 24 с.
3. Гур'єва І. М. Розвиток туризму в Україні: проблеми й перспективи / Ірина Гур'єва, Світлана Хитяних // Фінансовий контроль. – 2011. – №1. – С. 17-22.
4. Гуріна Є.С. Специфіка системи оподаткування туристичного бізнесу в Україні // «Молодий вчений», № 12 (39), 2016 р.
5. Розметова О. Г. Державне регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності // Інноваційна Економіка № 35, 2012 – Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – С. 6-8.
6. Діденко А. В. Проблеми моделювання системи оподаткування туристичного бізнесу в Україні: стаття // Вісник Запорізького національного університету. – № 1 (5), 2010. – С. 89-96.